

SCHRIJFWIJZER VOOR VU-DOCENTEN

GEBRUIKSVRIENDELIJK STUDIEMATERIAAL VOOR STUDENTEN MET EEN BEPERKING

Introductie

In het [VU-beleidsplan](#) 'Toegankelijkheid en Studeerbaarheid voor studenten met dyslexie, een functiebeperking of een (chronische) ziekte' is opgenomen dat studiematerialen moeten voldoen aan de eisen voor gebruiksvriendelijkheid. Deze schrijfwijzer biedt docenten handvaten en tips om te zorgen voor gebruiksvriendelijk studiemateriaal. Dit komt ten goede aan alle VU-studenten, maar met name aan studenten met een functiebeperking.

Studenten met een beperking

Onder studenten met een beperking worden zowel studenten met een lichamelijke handicap of chronische ziekte, als studenten met dyslexie en psychische beperkingen verstaan ([Inspectie van het Onderwijs](#), 2010). De omvang van het aantal studenten met een beperking in het hoger onderwijs wordt in uiteenlopende onderzoeken geschat tussen de 12% en 19% van de totale studentenpopulatie. Ongeveer 10% van de studenten in het hoger onderwijs ondervindt tijdens de studie belemmeringen van hun beperking ([Eindrapport Studeren met een Functiebeperking 2012](#), in opdracht van OCW). Met kleine aanpassingen in bijvoorbeeld studiematerialen en bij tentamens, kunnen veel belemmeringen teruggedrongen worden.

De standaardeisen

- Studiematerialen worden opgesteld in een schreefloos lettertype (zoals Arial, Verdana, Calibri) van minimaal lettergrootte 10.
- Er wordt een regelafstand van minimaal 1,5 gehanteerd.
- Readers worden op verzoek (ook) digitaal beschikbaar gesteld aan studenten met een functiebeperking die een reader moeten omzetten in een voor hen bruikbaar format.

Aanvullende tips

- Zorg voor een goed contrast tussen de kleur van het lettertype en de kleur van de achtergrond (bijv. een zwart lettertype op een witte ondergrond).
- Gebruik beeld, video, grafieken, tabellen, mindmaps e.d. naast schriftelijke informatie. Probeer bij een afbeelding ook een alternatieve tekst bij te voegen die kort beschrijft wat er te zien is (in MS Word > afbeelding opmaken > tabblad alternatieve tekst).
- Breng structuur aan in teksten door stijlen (koppen, alinea's) te gebruiken. De verschillende stijlen worden meegenomen wanneer studenten documenten laten voorlezen. Dat is niet het geval als titels gemaakt worden door woorden te vergroten en vet te maken.

- Laat MS Word een document controleren op toegankelijkheid (Bestand > Info > Controleren op problemen > Toegankelijkheid controleren).

Universal Design for Learning/ for Instruction

Universal Design for Learning (UDL) biedt een wetenschappelijk kader om een curriculum te ontwikkelen waarbij rekening wordt gehouden met alle talenten en dus de diversiteit van studenten: studenten met een functiebeperking, excellente studenten, topsporters, zij-instromers en ook de motivatie van elke student. Randvoorwaarden om met die verschillende talenten en daarmee samenhangende behoeften rekening te houden zijn:

- een flexibel curriculum waarbij studenten ondanks hun individuele verschillen optimaal kunnen studeren, zonder dat er individuele aanpassingen nodig zijn.
- variëteit in het aanbieden van de leerstof (tekst/audio/film e.d.).

Universal Design for Instruction (UDI) is een praktische variant op Universal Design for Learning. UDI houdt zich alleen bezig met onderdelen waar docenten directe invloed hebben: het (her)ontwerpen en uitvoeren van onderwijs. UDI geeft docenten aanwijzingen om onderwijs zo in te richten dat ze tegemoet komen aan de verschillende talenten en leerbehoeften van studenten.

Raadpleeg de links aan het einde van deze schrijfwijzer voor meer informatie over UDL en UDI.

Handige links

- Gratis handboek Toegankelijk Schrijven voor het Web van [The Internet Academy](#)
- [UDL-website SIHO](#)
- [UDL- informatie expertisecentrum handicap + studie](#)
- [Folder digitale toegankelijkheid voor docenten](#)
- [Folder praktische tips voor docenten](#)

Contact

Vragen/advies over gebruiksvriendelijke studiematerialen en toegankelijk onderwijs binnen de VU? De adviseurs Studeren met een Beperking van SCHIB (Studenten, Contact, Hulp en Informatie bij Beperkingen) denken graag mee. Ideeën en suggesties zijn ook welkom.

E schib@vu.nl

W www.vu.nl/functiebeperking

Uitgave Student- en Onderwijszaken/ Centrum voor Studie en Loopbaan